

Ryszard Karpiński „Toto”

ur. 2.04.1930 w Warszawie, zginął 2.08.1967 w lawinie kamiennej podczas wspinaczki na szczyt Dżan-Tugan w Kaukazie

Z wykształcenia magister inżynier mechanik, absolwent Politechniki Warszawskiej. Pracował m.in. jako konstruktor przedsiębiorstwa PZSB i PMB. Mając lat 20 po raz pierwszy zetknął się bliżej z górami i jaskiniami, które stały się pasją Jego życia.

W 1954r został członkiem Koła Warszawskiego Klubu Wysokogórskiego, rozpoczynając tym samym działalność taternicką i speleologiczną. W tym okresie był również jednym ze współorganizatorów i najaktywniejszych członków Speleoklubu Warszawskiego PTTK (po sformalizowaniu ruchu w 1954r wraz z Władką i Andrzejem Chodorowskim, Tomaszem Umińskim i Antonim Gajewskim wszedł w skład jego pierwszego zarządu).

W lutym 1956r podczas pierwszej warszawskiej wyprawy do Jaskini Miętusiej /MW-I/, jako pierwszy pokonał niezwykle trudny, ponad 30-metrowej wysokości, Próg Męczenników (dolny, ok. 20 metrowy odcinek za pomocą masztu, a górny – wspinaczką klasyczną). Pokonanie Progu Męczenników otworzyło drogę do dalszych partii jaskini, gdzie następne wyprawy poczyniły wiele istotnych odkryć.

Po paru latach działalności w SW Rysiek poświęcił się całkowicie pracy w KW. Był jednym z twórców Warszawskiej Sekcji Taternictwa Jaskiniowego Klubu Wysokogórskiego. W lecie 1956 wziął udział w pierwszej polskiej wyprawie speleologicznej do Bułgarii. Uczestniczył wówczas m.in. w drugim przejściu Bezden Pczelin (wówczas najgłębsza jaskinia Bułgarii) oraz w przejściu jaskini Temnata Dupka w przełomie Iskieru koło Lakatnika.

W 1957r jako uczestnik wyprawy KW do Francji wziął udział w drugim całkowitym przejściu jaskini Dent de Crolles, wówczas jednej z najgłębszych i najtrudniejszych jaskiń świata. W tym samym roku działał też w Barre des Ecrine (Delfinat). W 1959r był członkiem wyprawy eksploracyjnej do Jaskini Wysokiej w Tatrach, a w 1966 wziął udział w wyprawie do Szczeliny Chochołowskiej.

W ciągu swej kilkunastoletniej działalności wysokogórskiej przeszedł wiele wartościowych dróg wspinaczkowych w Tatrach Polskich i Słowackich. Pokonał m.in. Mały Kieżmarski Szczyt (północna ściana, droga Stanisławskiego), Zwalistą Turnię przez Zwalistą Basztę (pierwsze przejście zimowe –

1956r), Gerlach Żelbem Karczmarza. Miał też ładne osiągnięcia za granicą – El Tepe płn. ścianą (1956), uważaną wówczas za najtrudniejszą drogę wspinaczkową w Bułgarii, płn. grań Uszby oraz Gumaczi i Czegiet-tau-Czana w Kaukazie (1966).

Działał w wielu organizacjach górskich, pełnił wiele odpowiedzialnych funkcji. Od 1957r był członkiem paryskiej Groupe Universitaire de Montagne et de Ski, od 1961r członkiem GOPR, a od 1964r - Klubu Turystów Górskich. Należał również do Stołecznego Klubu Tatrzańskiego PTTK. Przez pewien czas był sekretarzem Zarządu Głównego KW. W Klubie Wysokogórskim często prowadził działalność szkoleniową (był starszym instruktorem taternictwa i taternictwa jaskiniowego). Jego kursantem był m.in. Janusz Kurczab – legenda polskiego himalaizmu. W pewnym okresie kierował Szkołą Taternictwa na Hali Gąsienicowej.

Był bardzo lubiany w szerokim gronie kolegów wspinaczy i speleologów. Energiczny, ruchliwy, przedsiębiorczy, pełen pomysłów, do których natychmiast się zapalał. W lecie 1967r wyjechał w Kaukaz jako kierownik grupy członków Polskiego Klubu Górskiego. Wypadek położył kres Jego wędrówce po górach. Zginął tragicznie w lawinie kamiennej podczas wspinaczki na Dzan-Tugan w Kaukazie.

Dzan-Tugan (3991 mnpm) i Baszkara (4241 mnpm) z prawej.
(źródło: <http://www.kudi-podroze.pl/kaukaz-dolina-adyl-su-2003/>)

Opracowano na podstawie wspomnień Bernarda Uchmańskiego i Janusza Krzysztonia
(źródło: Biuletyn Speleoklubu Warszawskiego PTTK, Wiercica nr 14, grudzień 1969)